

KJAK

Virkar demokratið í Landsfelag Pensjónista?

Bozena Rasmussen

Sama dag sum lesara-bræv mitt við yvirskriftini "Demokratisk Sentralisma" varð prentað í Sosialinum hin 30. september 2020, sum snúði seg um nýggju viðtøkurnar í Landsfelag Pensjónista, varð aðalfundurin hjá Landsfelag Pensjónista 2020 eisini lýstur í Sosialinum. Í hesi

lýsing sá eg, at eitt av punktunum í dagsskránni, í punkti 5, var: "Møgulig uppskot til broytingar av viðtøkum felagsins".

Hetta punkt leiðir inn til spurningin í lesara-brævi mínum um, hví tað er so týðningarmikið fyri okkum vanligu limir í lokalu pensjónistafeløgnum hjá L.P., at vit skulu hava fullan limarætt í Landsfelag Pensjónista – eins og vit høvdu sambært § 3, áðrenn viðtøkubroytingarnar í fjør.

Fullur limarættur merkir, at einstøku limirnir í lokalu pensjónistafeløgnum skulu hava fyra grundleggjandi demokratisk rættindi í Landsfelag Pensjónista, nevniliga uppskotsrætt, møtirætt, talurætt og atkvøðurætt. Tað er av størsta týðningi fyri

demokratið í felagsskapinum Landsfelag Pensjónista, at øll hesi rættindi verða varðveitt – vanligu limirnir í pensjónistafeløgnum mugu hava rætt til at seta fram uppskot til aðalfundin hjá Landsfelag Pensjónista og ikki einans møta upp á aðalfundinum at atkvøða. Annars so meini eg, at atkvøðugreiðslan eigur at vera loynilig.

Í Sosialinum 7. október 2020 varð prentað ein rættleiðing til mín frá Arna Thorsteinsson, har hann skrivaði, at uppskotið um at broyta viðtøkurnar hjá L.P. varð samtykt av meirilutanum, og greiddi hann frá, at viðtøkurnar skuldu broytast, tí tær vóru ógreiðar. Men tað passar ikki. Viðtøkurnar vóru greiðar nokk. Tað er

prógv fyri.

Tað er rætt, at eg var ikki til staðar á eykaaðalfundinum, men eg havi lisið fundarfrágreiðingina frá eykaaðalfundinum, sum Arne Thorsteinsson sjálvur hevði skrivað. Og eg dugi enn at lesa! Tað, sum stóð í fundargreiðingini, var ikki hugaligur lesnaður!

Í gomlu viðtøkunu varð sum nevnt staðfest, at limirnir í limafeløgnum hjá L.P. skulu hava fullan limarætt! Tað er júst hetta demokratið handlar um. Tað eru vit, vanligu limir, ið skulu vera við til at forma, geva ráð og vegleiða politikararum, tá teir gera reglur, lógir og kunngerðir, sum fremja demokratiska umhvørvið sum heild. - Vit pensjónistar síggjast ofta ikki í fjøldini, men vit

hava erfaringar og upplivilsir, sum kunnu gagna samfelagnum og sum eiga at koma fram í ljósmála.

Eg haldi ikki, at vit skulu tiga, tá vit hava okkurt uppá hjarta, soleiðis sum vanliga verður gjørt í smáum samfeløgum, har fólk eru bangin fyri at koma við atfinningum ella kritikki, tí slíkt kann fáa óhepnar fylgjur fyri arbeidsmøguleikar, fyri ein persónliga ella fyri alla familjuna. Ein skal verða mótaður, tá ein velur at kritisera eitt hvørt. Ein má tola fylgjurnar, eisini móguligar rættleiðingar.

Vísandi til omanfyristandandi fari eg við hesum at heita á Landsfelag Pensjónista um at rulla § 3 í gomlu viðtøkunum aftur, tvs. at vanligu

limirnir í pensjónistafeløgnum hjá L.P. endurvinnna FULLAN limarætt í L.P. - Tað er av størsta týðningi fyri vanligu limirnar í pensjónistafeløgnum og fyri demokratið at vanligu limirnir í pensjónistafeløgnum endurvinnna rættin at seta fram uppskot til aðalfundin hjá Landsfelag Pensjónista.

Tað er ikki annað enn rímuligt at vænta, at demokratið skal fungera her á landi – ikki minst í landskassafíggjaða Landsfelag Pensjónista. Føroyar eru ein partur av Skandinavien, har demokratið ræður. Og tað eiga vit ØLL at stuðla og hjálpa til at fremja.

12. október 2020

Rættarbrot á tingsins røðarapalli

Óli Jacobsen

Í tíðindasendingini hjá útvarpinum seinasta fríggjamorgun kl 8 varð endurgivið eitt brot úr tingviðgerðini um fiskivinnumál, har Høgni Hoydal í sínum ákærum móti landsstýrinum segði, at hetta var "sum tá Óli Jacobsen vitnaði fyri reiðararnar og ikki fyri fiskimenninar..".

Hetta var sum tað skilst í samband við eitt gerðarrættarmál, um manningin skuldu lut taka í kostnaðin fyri keyp av kvotum á uppboðsølu.

Tað er í stríð við alla

mannagongd, at ein persónur uttan fyri tingið, verður drigin inn í eitt orðaskifti, og løgtingsformaðurin talaði eisini at.

Men hetta er eitt gott dømi um rættarfatanina hjá Høgna Hoydal.

Rættarbrot at leggja eftir einum vitni

Í 2012/13 varð gerðarrættur settur at avgera hendan spurning um frádráttin fyri kvotakeyp. Eg var innkallaður, sum ein av teimum, sum kendi til sáttmálan hjá fiskimonnum. Tað er manipulation, tá ið Høgni Hoydal førir fram, at eg "vitnaði fyri reiðararnar". Uppgávan var at greiða frá, hvussu sáttmálin skuldi skiljast, og hvussu kann var praktiseraður á tí øki, sum trætan snúði seg um.

Tað avgerandi í hesum máli er, at skipanin við vitnum er ein grundleggjandi partur av rættarskipanini. Báðir partar kunnu innkalla vitni, sum teir halda kunna lýsa málið. Eg var innkallaður av øðrum

partinum. Men tað hevði ongan mun gjørt fyri míni fatan, um eg var innkallaður av hinum partinum.

Hesar vitnisfrágreiðingar eru so týðandi partur av grundarlagnum fyri endaliga dóminum.

Í sivilum rættarmálum er tað ein skylda at vitna, um ein verður inkallaður. Afturfyri eru vitni í lóg-gávuni tryggjað móti hevndartiltøkum frá hinum partinum í málinum.

Tí er tað serdeilis groft brot á rættartrygdina, at ein tingmaður enntá frá tingsins røðarapalli leggur eftir einum vitni, sum ikki hevur vitnað eftir hansara høvdi.

Tað er neyvan nakað fordømi um ein slíkan atburð.

Legði seg út í ein galdandi sáttmála og í rættarskipanina

Úrskurðurin hjá gerðarrættinum var, at her var talan um loyvdan frádrátt. Niðurstøðan var enntá stuðlað av øðrum gerðarrættarliminum hjá

tí partinum, sum Høgni Hoydal er í parti við.

Hetta kundi bara broytast við broyting í sáttmálanum, sum báðir partar máttu semjast um.

Nú hendir tað óhoyrda, at Høgni Hoydal sum landsstýrismaður leggur seg út í eitt mál, sum grundleggjandi er fyri partarnar á arbeidsmarknaðinum at greiða.

Hann fær undanfarnu samgongutinglimir til at lóggeva eina broyting í ein galdandi sáttmála til fyrimuns fyri annan partin. Hetta er í sær sjálvum óhoyrt í einum rættarsamfelagi.

Samstundis leggur hans seg út í ein dómsúrskurð og ger til einkis eina greiða niðurstøðu hjá gerðarrætti, har sjálvur sorinskrivarin var uppmáður.

Orsøkin er tann, at niðurstøðan ikki var í samsvar við Høgnasa fatan av einum sáttmála, sum hann hevur sera avmarkaða vitan um.

Hon er so lítil, at við hesi lóggávu gjørdist tað dýrari hjá nýggjum

aktørum at koma inn í vinnuna, sum Høgni Hoydal segði seg virka fyri, enn hjá teimum gomlu aktørunum. Úrslitið gjørdist eisini har eftir, takkað Høgna Hoydal sjálvum.

Setti seg omanfyri egnu lógardeild

Men at ein ráðharri tekur sjálvt rættarskipanina av særði er óhoyrt í einum rættarsamfelagi. Men tað er tó kent í øðrum londum, um vit fara nóg langt út í heim og nóg langt aftur í tíðina.

Tað, sum annars betri enn nakað lýsir rættarfatanina hjá Høgna Hoydal, er hetta:

Landsstýrið hevur eina lógartænastu, sum skal kanna øll lógaruppskot, um tey lúka treytirnar fyri uppskotum at verða lögð fyri tingið.

Henda lógartænasta leggur fram hvørt ár eina årsfrágreiðing. Hetta árið varð sagt, at um 200 uppskot høvdu verið góðkend til framløgu, men tað var eitt uppskot, sum ikki varð góðkent, og tað

var júst umrødda uppskot um at seta galdandi sáttmála og dómsvaldið til viks.

Hóast hetta leggur Høgni Hoydal uppskotið fyri tingið. sum um hann var hægstarættardómari. Einkist sæst til, at hann hevur kunnað vinnu-nevndina ella løgtingið um støðuna hjá lógartænastuni. Tískil var uppskotið samtykt uttan viðgerð av hesum týðningarmikla spurningi.

Hetta skal havast í huga næstu ferð hann og hansara flokkur koma við uppskoti um at yvirtaka dómsvaldið.

Sum tað sæst er Høgni Hoydal ikki tann rætti at seta spurning við trúvirðið hjá øðrum. At hetta enn tá verður gjørt frá løgtingsins røðarapalli sigur meira enn alt um hansara rættarfatan.